

Justitsministeriet

Dato: 25. april 2008

Dok.: WAN40938

Sagnr.: 2008-0091-0114

Udkast til tale

Til ministeren til brug ved samrådet i Retsudvalget den

29. april 2008 kl. 15.00 om spørgsmål S og T.

Spørgsmål S

Ministerens kommentarer udbedes til Ritzau-telegram af 13/3-08: "Domstole bliver prop i systemet." Ministeren bedes herunder specifikt kommentere udtalelser fra

- *formanden for HK Landsklubben ved domstolene, Kate Kengen*
- *formand for Domstolstyrelsens bestyrelse, højesteretsdommer Niels Grubbe*
- *formanden for de tjenestemandsansatte kontorfunktionærer, Else Dankau.*

Svar:

1. Retsudvalget har bedt om mine kommentarer til udtalelser fra formanden for HK Landsklubben ved domstolene, Kate Kengen, formanden for domstolenes tjenestemandsansatte kontorfunktionærer, Else Dankau, og formand for

Domstolsstyrelsens bestyrelse, højesteretsdommer Niels Grubbe.

Udtalelserne vedrører alle domstolenes ressourcemæssige situation i forbindelse med gennemførelsen af domstolsreformen. Udtalelserne går både på opsparingskravet ved domstolene på 1 pct. i 2008, og på de generelle ressourcer, der er afsat til domstolenes gennemførelse af domstolsreformen.

Endelig går udtalelserne fra navnlig de to repræsentanter for kontorfunktionærerne ved domstolene på, at deres medlemmer føler sig meget hårdt arbejdsmæssigt presset af reformomlæggningerne.

2. Til det vil jeg allerførst sige, at domstolene som bekendt er midt i en meget omfattende retskredsreform, som naturligvis påvirker de ansatte på mange måder. Usikkerhed om ændring af arbejdssted, nye arbejdsopgaver, nye kollegaer

m.v. påvirker alle den enkelte medarbejders arbejdsbelastning og trivsel.

Jeg kan derfor også nikke genkendende til det billede, der tegnes af et endog meget stort arbejdspress for personalet ved byretterne som led i gennemførelsen af retskredsreformen pr. 1. januar 2007.

3. Årsagerne til arbejdspresset er mange og varierer fra retskreds til retskreds. Bl.a. er det afhængigt af, om retten forholdsvis hurtigt er blevet samlet i én bygning, eller om medarbejderne fortsat er placeret forskellige steder – ofte i forskellige byer.

Det generelle billede er derfor også meget varieret, idet der er store forskelle på, hvordan det går fra retskreds til retskreds. Mange retskredse er allerede godt på vej, mens andre fortsat bakser med de sagsbunker, der opstod i reformens første måneder, eller med en besværlig bygningsmæssig situation.

Hertil kommer de generelle rekrutteringsproblemer, som højkonjunkturen medfører, og som navnlig belaster retterne i hovedstadsområdet.

Det øgede arbejdspress, og usikkerheden omkring de endelige bygningsløsninger, er medvirkende til, at der har været en større personaleudskiftning ved domstolene i 2007 i forhold til tidligere år.

Personaleomsætningen var i 2007 således på 16 pct. af det samlede personale, mens det tilsvarende i 2006 var på 11 pct.

4. En særskilt udfordring for domstolene i denne sammenhæng har været og er fortsat at sikre opretholdelsen af den manuelle tinglysning frem til det tidspunkt, hvor tinglysningen digitaliseres og centraliseres i Hobro.

Samlingen af tinglysningsopgaven i Hobro har bl.a. medført, at mange medarbejdere i de nuværende tinglysningsafdelinger ved byretterne har søgt ansættelse uden for domstolene, fordi der fremover ikke vil være mulighed for beskæftigelse inden for dette fagområde i lokalområdet.

Dette er både naturligt og forventeligt, selv om det allerede tidligt i forløbet blev tilkendegivet fra min og Domstolsstyrelsens side, at den personalereduktion, som den digitale tinglysning medfører, skal gennemføres ved naturlig afgang.

En ting er imidlertid at reducere personaleforbruget fra de nuværende mere end 300 tinglysningsmedarbejdere fordelt over hele landet til de ca. 100, der skal bruges i Hobro. En anden ting er at opretholde den nuværende tinglysning ved byretterne intakt helt frem til skæringsdagen.

Det er i sig selv en meget stor udfordring, som bl.a. har gjort det nødvendigt at garantere det fastansatte personale i

tinglysningsskemaerne rundt omkring i landet mulighed for anden beskæftigelse ved deres lokale byret, når tinglysningsskemaerne flytter til Hobro.

Det er en klog og nødvendig disposition, men det betyder naturligvis også, at ca. 200 stillinger skal være klar til overtagelse af de nuværende tinglysningsskemaer, når den digitale tinglysning går i luften. Derfor er de stillinger blandt retternes øvrige kontorfunktionærer, som er blevet ledige efter reformens vedtagelse, blevet midlertidigt genbesat med vikarer.

Der er således i øjeblikket et betydeligt antal tidsbegrænsede ansatte ved retterne, hvilket har været medvirkende årsag til den øgede personaleomsætning og de rekrutteringsvanskeligheder, jeg nævnte før.

Den øgede omsætning medfører et konkret kompetencetab og en væsentlig oplæringsopgave, som yderligere lægger pres på de ansatte. Oplæringen bliver dobbelt i den for-

stand, at man først skal oplære de midlertidigt ansatte vikarer, og derefter de tinglysningsfunktionærer, som skal overtage opgaverne varigt, når den manuelle tinglysning bortfalder. Endelig er der de ressourcer, som bruges på ansættelsessamtaler osv. i forbindelse med selve rekrutteringen.

5. Også de mange indholdsreformer af retsplejen kræver uddannelse og oplæring, hvilket har krævet øget anvendelse af medarbejderressourcer på kompetenceudvikling.

Det giver alt sammen et pres, som også kan måles på sygefraværet, der også er steget fra 2006 til 2007. Det er Domstolsstyrelsens vurdering, at stigningen overvejende skyldes de mange forandringer, der er sket for personalet med reformens implementering og i et betydeligt arbejdspress.

Domstolsstyrelsen tilbyder naturligvis støtteordninger til medarbejdere, som får behov for det, og der er generelt

stor ledelsesmæssig opmærksomhed om problemet ved byretterne.

6. Alt i alt vil jeg ikke lægge skjul på, at situationen ved byretterne er vanskelig for tiden, og at det kræver mange kræfter og ressourcer for personalet at gennemføre en historisk omfattende omstilling af retssystemet. Omvendt vil jeg dog ikke undlade at gøre opmærksom på, at reformens gevinster i høj grad er begyndt at vise sig ved landsretterne, som gør betydelige indhug i sagsbunkerne, hvilket på sigt også vil kunne mærkes i Højesteret.

Et af reformens formål er jo bl.a. at aflaste landsretterne og Højesteret, så de meget lange sagsbehandlingstider her kan nedbringes og man i højere grad kan fokusere på de overordnede og principielle sager.

Forandringsprocesser er altid vanskelige, men det får hverken mig eller domstolenes ledelse til at tvivle på, at reformen er helt rigtig, hvis vi skal fremtidssikre vores

retssystem til gavn for både brugere og ansatte. Det vil utvivlsomt vise sig i takt med, at tingene kommer på plads i de nye byretter.

Indtil da vil jeg naturligvis følge situationen nøje, så det sikres, at vi hele tiden gør, hvad vi kan, for at omstillingsprocessen blive så kort og så smertefri som muligt.

Spørgsmål T

Ministeren bedes redegøre for konsekvenserne af regeringens og Dansk Folkepartis beslutning om opsparingskravet til domstolene på 1 pct., herunder hvad beslutningen får af konsekvenser for

- *sagsbehandlingstiderne for borgerne*
- *personalet ved domstolene*
- *i form af, at kriminelle kommer til at vente længere tid på dom og afsoning*

Svar:

1. Retsudvalget har endvidere bedt mig om at redegøre for konsekvenserne af domstolenes opsparingskrav på 1 pct. af driftsbevillingen i 2008.

Jeg har for nylig besvaret et spørgsmål fra Finansudvalget om udmøntning af opsparingskravet på bl.a. domstolenes område, hvor det udgør i alt 16,4 mio. kr.

Som det fremgår af mit svar til Finansudvalget, er der på retternes budget i 2007 og 2008 afsat et større beløb til ud-

vikling af nye it-systemer til behandling af bl.a. civile sager og straffesager ved byretterne.

På grund af de vanskeligheder med leverandøren af IT-systemet, som Finansudvalget ligeledes er orienteret om, blev det imidlertid ultimo 2007 besluttet at standse den hidtidige udvikling af dette såkaldte civil/straffe-system og i stedet iværksætte et fornyet analysearbejde.

Udsættelsen indebærer, at Domstolsstyrelsen kan udskyde visse omkostninger vedrørende systemet til de kommende budgetår. Domstolsstyrelsen har derfor oplyst, at domstolenes almindelige drift, herunder personaleforbruget, ikke vil blive berørt af den tvungne opsparring i 2008.

Den udsættelse af udgifter på it-budgettet, som under alle omstændigheder skulle foretages, vil med andre ord kunne anvendes til at opfylde opsparingskravet, så det almindelige løn- og driftsbudget ikke påvirkes heraf. Retternes driftsbudgetter bliver med andre ord ikke berørt.

2. I 2009, hvor midlerne som anført i finanslovsaftalen igen frigives, vil de som oprindelig forudsat blive anvendt til den fortsatte it-udvikling ved domstolene.

Den tvungne opsparring på 1 pct. får således ikke nogen direkte eller indirekte konsekvenser for domstolenes opgavevaretagelse i 2008 – hverken i forhold til borgerne i form af længere sagsbehandlingstider eller for personalet ved domstolene i form af besparelser.

3. Når det er sagt, er der som nævnt i mit svar på det tidligere spørgsmål dog ikke tvivl om, at domstolene står med en væsentlig udfordring med hensyn til på den ene side at implementere domstolsreformen med de betydelige omstillinger, som det kræver, og på den anden side at håndtere den løbende tilgang af sager uden større ophobninger.

Det har som bekendt ikke været helt let, og det er det fortsat ikke. Blandt andet havde byretterne i de første måneder

efter domstolsreformens ikrafttræden problemer med at sammenlægge retternes it-systemer, ligesom omlægningen af sagsgangene i de nye, store byretter krævede mange ekstraordinære ressourcer.

Konsekvensen har derfor været stigende sagsbehandlingstider ved byretterne, og jeg må også sige lige ud, at en væsentlig nedbringelse af sagsbehandlingstiderne ved byretterne under ét ikke kan forventes på kort sigt.

Afslutningsvis kan jeg oplyse, at Domstolsstyrelsen har iværksat en kortlægning af byretternes mulighed for at nedbringe sagsbunker og sagsbehandlingstider, hvor for målet er at skabe overblik over byretternes ressourcemæssige situation.

Reformen er rigtig – derom ingen tvivl, men jeg vil som tidligere nævnt naturligtvis følge omstillingsprocessens forløb meget nøje.